

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань № 7 «*Управління та адміністрування*»

Код та найменування спеціальності № 076 «*Підприємництво та торгівля*»

Освітньо-професійна програма **Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі**

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності № 076 «*Підприємництво та торгівля*»
«08» жовтня 2024 р. протокол № 2

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К11–21/2024-2025

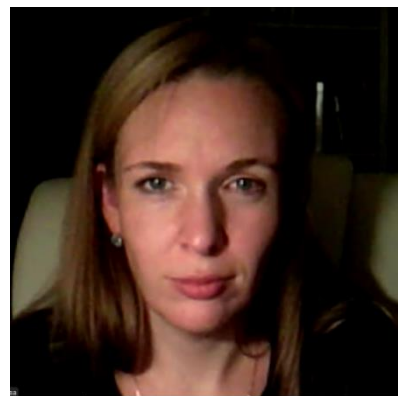
1. Загальна інформація

Кафедра: [Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом](#)

Викладач: **Кривоногова Ірина Геннадіївна**, старший викладач кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом, кандидат економічних наук

Контакти:
irgenkr@gmail.com,
096-83-83-106

[Профайл](#)

Освітній компонент викладається на 2 курсі у 4 семестрі
Кількість: кредитів - 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	42	26	16
заочна	22	10	12
Самостійна робота, годин	Денна – 108		Заочна – 128

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «Економіка торгівлі» формує уявлення про торговельну діяльність як складову економіки країни, систему економічних відносин на торговельному підприємстві та забезпечення ефективності функціонування торгового підприємства. Освітній компонент «Економіка торгівлі» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонент «Економіка підприємства», «Вступ до фаху», «Менеджмент».

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту – набуття розуміння ролі, місця і специфіки торговельної діяльності серед інших індустрій економіки та формування компетенцій для прийняття раціональних та ефективних рішень з управління торговельним підприємством.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Економіка торгівлі» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності № 076 "Підприємництво та торгівля"](#) та [освітньо-професійній програмі «Підприємництво та торгівля, товарознавство і експертиза в митній справі»](#) підготовки бакалаврів/магістрів:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК 2.** Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК1.** Критичне осмислення теоретичних основ підприємницької та торговельної діяльності.
СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур.
СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.
СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких та торговельних структур.
СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі
СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.
СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.
СК 12*. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг асортиментної політики підприємства та вміння адаптувати її до змін зовнішнього середовища.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1.** Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.
ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.
ПРН 7 Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.
ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.
ПРН 11. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва і торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці.
ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур.
ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур.
ПРН 14. Застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій та торговельній діяльності.
ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.
ПРН 17. Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.
ПРН 23*. Вміти формувати ефективну товарно-асортиментну політику.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних занять

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Торгові підприємства в економічній системі			
1	Сутність торгівлі як економічної системи	2	1
2	Економічна характеристика підприємств оптової торгівлі	4	1
3	Економічна характеристика підприємств роздрібною торгівлі	4	1
Змістовний модуль 2. Функціонування торгового підприємства			
4	Управління товарооборотом торговельного підприємства	4	2
5	Управління товарним забезпеченням та запасами торговельного	4	2

	підприємства		
6	Управління обіговими активами торговельного підприємства	4	1
7	Управління доходом та прибутком торговельного підприємства	4	2
Разом за ОК:		26	10

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної/лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність торгівлі як економічної системи	2	1
2	Економічна характеристика підприємств оптової торгівлі	2	1
3	Економічна характеристика підприємств роздрібної торгівлі	2	1
4	Управління товарооборотом торговельного підприємства	2	2
5	Управління товарним забезпеченням та запасами торговельного підприємства	2	2
6	Управління основними фондами торгового підприємства	2	1
7	Управління обіговими активами торговельного підприємства	2	2
8	Управління доходом та прибутком торговельного підприємства	2	2
Всього за ОК:		16	12

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<i>Вирішення розрахункових завдань з теми</i>		
	1. Управління товарооборотом торговельного підприємства	7	10
	2. Управління товарним забезпеченням та запасами торговельного підприємства	7	10
	3. Управління основними фондами торгового підприємства	8	10
	4. Управління обіговими активами торговельного підприємства	7	9
2	<i>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді.</i>		
	1. Сутність торгівлі як економічної системи	10	10
	2. Економічна характеристика підприємств оптової торгівлі	10	10
3	3. Економічна характеристика підприємств роздрібної торгівлі	10	10
	<i>Вирішити тестові завдання:</i>		
	1. Сутність торгівлі як економічної системи	6	7
	2. Економічна характеристика підприємств оптової торгівлі	6	7
	3. Економічна характеристика підприємств роздрібної торгівлі	6	7
	4. Управління товарооборотом торговельного підприємства	6	7
	5. Управління товарним забезпеченням та запасами торговельного підприємства	6	7
6. Управління обіговими активами торговельного підприємства	6	7	
7. Управління доходом та прибутком торговельного підприємства	6	7	
Всього за ОК:		108	128

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього

компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;
- виконання практичних робіт;
- усне опитування
-

Підсумковий контроль – *диференційований залік*.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. ТОРГОВІ ПІДПРИЄМСТВА В ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ		
Практичні роботи*	16	16
Самостійна робота*	14	14
Модульна контрольна робота*	20	20
Всього за змістовний модуль 1	50,0	50,0
Змістовний модуль 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОРГОВОГО ПІДПРИЄМСТВА		
Практичні роботи*	16	16
Самостійна робота*	14	14
Модульна контрольна робота	20	20
Всього за змістовний модуль 2	50,0	50,0
Всього	100,0	100,0

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Одна практична робота

3 - 4 балів	<i>Практична робота надана вчасно, відповіді вірні, повністю обґрунтовані</i>	відмінно
2 - 3 балів	<i>80% і більше вірних відповідей, допускаються недоліки обґрунтування</i>	добре
1 – 2 балів	<i>Від 40 до 80% вірних відповідей, значні недоліки в обґрунтуванні</i>	достатньо
0-1 балів	<i>Практична не здана або менш за 40% вірних відповідей</i>	незадовільно

Модульна контрольна робота

18-20	90 - 100 % правильних відповідей	відмінно
15-17	74 – 89% правильних відповідей	дуже добре
12 – 14	60 – 73% правильних відповідей	добре
7– 11	35 – 59 % правильних відповідей	достатньо
0 – 6	0-35 % правильних відповідей	незадовільно

Самостійна робота*

12 - 14 балів	Самостійна робота надана вчасно, відповіді вірні, повністю обґрунтовані	відмінно
8 - 12 балів	80% і більше вірних відповідей, допускаються невеликі обґрунтування	добре
3 – 8 балів	Від 40 до 80% вірних відповідей, значні недоліки в обґрунтуванні	достатньо
0-3 балів	Самостійна не виконана або менш за 40% вірних відповідей	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

- наочні: ілюстративний, та демонстраційний матеріал документація підприємств;
- інтерактивні: використання комп'ютерної техніки, офісних і спеціалізованих програм під час проведення лекцій, практичних занять, проблемне навчання),
- словесні: лекції у традиційному їх викладі;
- практичні: опитування, вирішення проблемних кейсів, аналіз звітності підприємств, розрахункові завдання

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Балджи, Марина Дмитрівна. Економіка та організація торгівлі [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. Д. Балджи, В. О. Однолько ; Одес. нац. екон. ун-т. — Київ, 2021. — 344 с.

2. Економіка та організація торговельних підприємств. Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. В. Семикіна, Л. Д. Запирченко, С. С. Матієнко та ін. ; за ред. М. В. Семикіної ; Центральноукр. нац. техн. ун-т. — Вид. 2-ге, перероб. та допов. — Кропивницький, 2024. — 240 с.

3. Нікішина, О. В. Роздрібна торгівля в Україні: стан, тенденції та інституційні заходи селективного регулювання / О. В. Нікішина, А. В. Щербак // Економіка харчової промисловості : наук. журн. — 2023. — Т. 15, №1. — С. 3-12.

4. Савченко, Тетяна Вікторівна. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Економіка торгівлі" [Електронний ресурс] : галузь знань 07 "Управління та адміністрування", спец. "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність", ступінь бакалавр / Т. В. Савченко ; відп. за вип. Н. Й. Басюркіна ; Каф. управління бізнесом. — Одеса : ОНАХТ, 2020. — 25 с.

5. Семенова, Тетяна Валеріївна. Економіка та організація торгівлі [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Т. В. Семенова ; Укр. держ. ун-т науки і технологій. — Дніпро, 2024. — 113 с.

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>
4. Економіка торгівлі [Текст] : навч. посіб. / Н. О. Власова, В. А. Гросул, Н. С. Краснокутська та ін. ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. — Харків : Світ Книг, 2015. — 473 с.
5. Волошина С. Економіка торговельного підприємства [Текст] : курс лекцій для стуленів ступеня «бакалавр» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. підпр. і торгівлі ; С.В. Волошина. – Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2017. – 93 с.
6. Економіка торговельного підприємства / Уклад.: Панченко А. К.: НМЦ “Укоопосвіта”, 2018. - 136 с.
7. Іванечко, Н. Р. Цифрові технології в роздрібній торгівлі: зарубіжний та Український досвід [Текст] / Н. Р. Іванечко, Ю. Т. Процишин, Т. В. Никитишин // Економіка харчової промисловості : наук. журн. — 2020. — Т. 12, № 1. — С. 77-85.
8. Мазур Н. А. Економіка торговельного підприємства : навч. посібник. / Н.А. Мазур, І.В. Семенець, І.А. Лопашук. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 192 с.
9. Чорна М.В, Кушнір Т.Б., Михайлова О.В. Економіка торгівлі. Х. : ХДУХТ, 2015. 221 с.

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, Корпоративного кодексу ОНТУ, Кодексу академічної доброчесності ОНТУ, Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ, Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в ОНТУ, вимог ISO 9001:2015 та роботодавців

Викладач

ПІДПИСАНО

Ірина КРИВОНОГОВА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____ ТПТтаУБ _____

Протокол від «08» жовтня 2024 р. № 2

Завідувач кафедри

ПІДПИСАНО

Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі
професор кафедри ТПТтаУБ

ПІДПИСАНО

Яків ВЕРХІВКЕР